

late ad favorem Camilla, per Cardinales respectivè in aliis instantiis à Congregatione deputatos, dute alia pro dierunt sententia cum subsequente executione ad eū idem Camilla eisque filiorum favorem; itaque lite sifopita, post plures annos, denū eam fuscitareni prefati Horatius, & Joannes Baptista in Tribunali A. C. sed pariter me pro dicta Camilla, vel ejus filii ipsi defuncta scribente fucubuerunt, ex codem defectu legitimatis personarum, & qualitatibus descendenter legitime, & naturalis non probata.

Pretensis Hospitali super purificationis substitutionis ad ejus favorem confitebat in eo, quod dicta Camilla una sc̄mina ex prefata descendenter superficie non haberet qualitatem à testatore desideratam, quod esset innupta, & habilis ad deducendum virum cum filiorum procreatione, ita familiam artificialiter renovaratum, dum erat vidua, & in decrepita aetate constituta, fine dubio inhabilis ad novam prolem suscipiens, unde propter ea scribentes pro Hospitali dicebant pri illius exclusione intrare vulgare, ac frequenter usitatum dictum Joannis Andreae in addit. ad Speculator fideicommissum de se non loquitur, cum paria sint non extare, vel extare, & non habere qualitatem necessariam, ut in his terminis personarum non habentur eas qualitates, sub quibus vocare sunt, habetur apud Surd. confil. 43. num. 65. & seqq. & supponentes ab solitudo in Bononiensi fideicommissu de Guidottis, discr. precedenti, & in Romana fideicommissu de Glorieris, discr. 41. & in similibus, in quibus tota disputatio erat super verificationem qualitatis per testatorem volitis, presupponendo pro certo, quod si canon adest, non intraret vocatio, si pro fucubu.

Contrarium ego scribens pro Camilla dicebam verius, etiam cum fenuveritatis, dum celsabat concursus allarum femininarum, qui adimplere possent voluntatem testatoris in forma præcīa, quo solum eam difficulitas intrare posset, securus autem in concurso ulteriori substituti vocati in defectum generis predilecti, ac prius vocati, quoniam testator formam predilectam adiecit, non pro aliquo solemnitate, sed ad certum effectum, ut scilicet eam vir cognomen, & insignia assumendo, ac filios procreando, ita familiam testatoris artificialiter renovaret; Quando autem forma recipit certum effectum, tunc necessarium non est eam implementum præcīum, sed recepimus eam sufficiere per auxiliopollens, ut generaliter catēris relatis Merlin. decr. 306. n. 5. cum sequenti Adden. ad decisionem 542. num. 84. & seqq. var. 4. recent. tom. 3. cum aliis deductis in Romana Bulla Archivii sub tit. de fucib. discr. 87.

Et in his specialibus terminis firmatus per Rotam apud Dunocet. decr. 417. repert. decr. 93. part. 7. recent. ubi testator demandante post defectum eis descendenter eligi posset, qui ex ore dicere debet, ac filios procreare debet, atque ita familiam renovare, laudatur electio viri in proverba, & natura altera constituti, qui plures filios masculos jam habebat, cum ita pinguis impleri dicatur testatoris voluntas, atque certitudinaliter obtinetur, id quod juxta formam ab eo prædictam efficitur in certum; In item conferentibus illos que habentur supra in Formana primogeniture, discr. 33. super pinguori implemento voluntatis testatoris, ac finis abeo desideratis, quamvis forma prescripta in aliquo alteraretur; Ac si, que habentur per Rotam in Avenionem. decr. 77. 134. & 142. part. 7. recent. ubi de vocatione primi filii, qui ex certo matrimonio procreatus existet de tempore mortis testatoris, quoniam nullo tunc processu, decimū fuit, & bene, vocationem convenire illi primo filio, qui post plures annos natus est.

Quod etiam longè post huc disputata, me quoque scribente decimū fuit in Bononiensi fideicommissorum de Urbariis prima Aprilis 1669. coram Carpina, & de qua causa habetur infra decr. 69. Demandante siquidem testatore, ut defectus illis de linea legitima, & naturali, posset aliqui naturali tantum superlites facere le legitimare, atque fideicommissariam successionem jam vacante obtinere, deciderit, & bene, vocationem convenire filii legitimis, & naturalibus illis naturalis, qui antequam causis contingere, iam legitimatus erat, & in qua decisione ponderaverit aliud simile, de quo apud Celium decr. 358. In item eadente etiam receptissima propositione, que in ita prædictam ultimā voluntatē materia ante omnia præ oculi habenda est, ut spectari non debeat cortex, & figura verborum, sed substantia voluntatis, ex deductis in supra alteratis decisionibus cum aliis per Manticam de conjecturis lib. 3. tit. 3. min. 9. Fufar. qu. 460. num. 7.

Considerabam quoque ex abundantia, quod etiam in

casu quo dicta sc̄mina non haberet filios masculos familiam assumentes, dum eravida, & virum ducere poterat, id adhuc sufficiebat ad ejus capaciam non obstante gravi aetate, cum haec juxta vetorem, ac receptam sententiam non inhabilitet ad matrimonium, cuius implementum non impedit successiois aequationem, nam sufficit dicere se esse promptam ducere virum congettum, quando occasio præberet, juxta ea que habentur supra in Romana fideicommissu de Ursinis, discr. 37. & in decr. 283. part. 11. recent. in ea causa edita num. 9. & sequenti, cum testator non dixerit feminam debere effigabilem ad filiorum procreationem, sed hoc ex abundanti.

MARSICANA SUCCESSIONIS

P R O

VICTORIA, ET OLYMPIA DE MACEROLIS,

C U M

JACOBO, ET ALIIS PARITER DE MACEROLIS.

Causa: disputata coram A. C. & in Rota, sed non decisa super hoc punto.

De eadem materia conclusus feminarum, Vocante scilicet testatore filios masculos, exclusis feminis, sub expressa lege, ut nihil pretendere posset, atque in defectum masculorum vocante proximiores collaterales, An sub hac vocatione veniant necne dicta feminae exclusive ad successionem fratrum institutorum in concurso remotorum collateralium.

S U M M A R I U M .

1. Facti series.
2. Resolution, & statuta causa.
3. De renunciatione, an si realis, vel personalis remissio.
4. De regula, quod masculinum concipiatur femininum, & quando proprio dicta quod si cadat.
5. De conjecturis, ex quibus feminine censentur exclusive.
6. In Regno Neapolitanō feminae exclusive proper masculos remanentes, & os succedit loco legitime.
7. De causa, seu fine, ob quem feminine extantibus masculis per partes amplissime exclusi solent.
8. Quod hoc exclusive non attendatur ultra causam, seu effectum, ob quem facta est.
9. Exclusus nomine particulari ab una dispositione, an centrifatus exclusus ab alia dispositione generali, ut non eventuali sub genere vocato.
10. Quando dicitur contemplata agnatio, ob quam feminine descendentes excludantur, ob masculos collaterales cognatos.
11. Quare vocabulum collateralium, & transversalium convenient etiam filiabus testatoris.

D I S C . XLVI.

Iulius de Macerolis quinque habens filios, nempe Julianum Caſarem, Joannem Nicolauim, & Constantium masculos, Victoria, & Olympiam feminas, relicta istis dote, cum praecēptu ut ea contenta esse deberent, ne quae aliquid quā ab eis hereditate prætendere posset, illas a dicta hereditate per verba effarata excludingens, heredes instituit dictos tres filios masculos cum descendente, & reciproco perpetuo fideicommissu in universa eorum linea masculina, & feminina, quarum utramque deficiente substitutus proximiores collaterales, & transversales; Defunctis autem omnibus abfice prole, quorum ultimus fuit Constantius, Jacobus, Julius Caesar, & Joannes Nicolaus de Macerolis testator tertio, & quarto respectivè. Constantio autem ultimo morienti quarto, & respectivè quinto gradu per transversalium attinentes, in possessione omnium bonorum de facto le intruderunt, tam testatoris quam Constantii ultimi defuncti ab intestato; Unde dicta Victoria, & Olympia, tam iure intestata successionis, quam etiam fideicommissu iudicium immissons infinitum coram A. C. quo prodit reorum conventorum absolutoria, introducta vero causa per appellacionem in Rota coram Emerix, sub die 4. Febr. 1665. infirmata seu neglecta dicta sen-

sententia, ad favorem dictarum auctriū prodit resolutio, atque in hoc statu, incertum est ex quo impedimento, causa filii, nisi per concordiam sopita sit.

In hinc autem disputationibus in utroque Tribunali habitis, principalis punctus fuit ille amplissime remunerationis occasio nuptiarum per dictas feminas facta ad favorem dicti Constantii, prætentibus dictis reis conventionis remunerationem esse mere realē, & extintivam efficientem dictas feminas mortuas, idēque ipsi licet remotoribus abseruent utramque successionem; Erde quo puncto habetur actum in sua materia sub ita de renunciis, in hac eadem causa.

De alio autem puncto fideicommissi actum fuit quasi incidenter & per fugam, magis coram A. C. quam in Rota, dum reorum defensores agnoscentes hujus puncti modicum subsistentiam, toti insuffebant in altero remunerationis; Quatenus verbi ad istum pertinet, cum nulla caderet quæstio proximitatis ex persona gravantis, vel gravata, dum dictæ feminæ absque dubio erant utriusque proximiores, atque tamquam hodie indubitate preponebantur recepta conclusio, quod in ultimis voluntariis masculinum concipiatur femininum, quoque sub hujusmodi generalibus vocabulis venient tam masculi quam feminæ, portisim verò ac extra principium dubitandi, ubi agitur de vocabulo non habentibus distinctionem masculini, & feminini, sed utrumque sexum pariter complectentibus, ut est istud vocabulum collateralium, ac etiam sunt alia descendentiū, & similia, cum quicquid solum fuerit apud nos stros maiores in illis vocabulis, quia in stricta grammatical significatione habent sexus distinctionem, ut sunt illafiliū, & nepotū, in quibus terminis propriè cadit quæstio, an masculinum concipiatur femininum.

Hinc proinde disputatio refringebatur ad limitationem resulantem à diversa testatoris voluntate, quam scribentes pro dictis agnatis reis conventionis duplicitate deducabant; Primo scilicet ac prædictarum feminarum exclusione per testatorem demandata cum verbis ampliis & effratis, ne quicquid ab eis hereditate quoque modo prætendere posset; Et secundo quod dum testator defectis lineis filiorum masculorum, quos heredes scriperant, vocavit proximiores collaterales, & transversales, ita clare constare dicebatur non sentisse de istis feminis, quibus utpote testatoris filiabus collateralium terminus non convenit.

Primum fundatum verè nullam subsistentiam habebat, multaque disputationes dote dignum erat, quoniam cūm in Regno, non obstante Constitutione, que incipit,

6. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

7. detractionis; Hinc proinde testatores relinquentes filios masculos, & constitutio dotes filiibus, hujusmodi cautelas adhibere solent vice alterius cautelæ remunerationis, quia de communī usu Italie adhibetur, quando viventes cas in matrimonio carnale, vel spirituale collocant, idque tam ratione præterea legitime, quam ratione dicitur confusione eis solent, sive etiam aliquis antiqui fideicommissi, aut investitura, &c. Sed id intelligendum venit durante causa, seu fine, ob quem talis exclusio facta est, in gratiam feliciter masculorum, corrumque descendenter, non autem tracorum, & minus dilectorum, quibus verisimile non sit testatorum excludere proprio sanguine officere voluisse, idēque hujusmodi exclusio feminarum utpote istam causam referribiles, in nulla, vel latissima modica consideratione haberi solent ad alios effectus, ut latè ceteris relatis advertitur in Speculatora bonorum 19. Aprilis 1646. coram Corrado impress. post Central. ad Perigr. decr. 34. que reputatur in hac materia magistralis, sapientia in aliis canonizata, & conferent quæ plures habentur sub ita de renuntiis, præterim in Romana fideicommissu de Steccatis, & in Romana, seu Urbevenia successionē super theorica Bartoli in l. qui Roma, & duo fratres, ff. de verb. obligat. de qua decr. 186. part. 3. rec. & frequenter, super remunerationem ad unum finem, seu effectu procurata, non operante diversis effectus verisimiles nolitos.

Acerbitate in domo ponderabam ea, que habentur decr. 235. part. 6. rec. decr. 65. part. 8. & apud Rojas decr. 72. & 90. cum aliis, de quibus infra in Amerina de Janfelicibus, decr. 49. ut

exclusio particularis in una parte dispositionis alium habens finem, ubi non sit per modum regulæ generalis, vel ex odio, seu delicto, non tollat comprehensionem persona excludere sub genere in alia dispositione vocato, cum similius bus.

Aliquam difficultatem concipiebat Judex ex secunda circumstantia, quod vocabulum collateralium & transversalium in ordine ad testatorem non convenire, dictis feminis tamquam eius filiis; Circumod motu, reflectendo etiam ad eum veritatem, dicibam quod illud est fatis considerabile, quando concurrerent indititia, & conjectura contemplare agnationis, cujus ratio exigit, ut defecunda familia effectiva in propria linea masculina, fiat transversaliam contentivam collateralium, pro ejusdem contemplatione agnationis conservazione; neglegit feminis, que licet de jure sint agnates, attamen de facto transeunt ad familiam virorum, ac etiam de jure sunt filii agnati, quæ in illis rumpunt ac terminatur; Verum in hac facti peculia non concurrebant indititia, & conjectura hujusmodi contemplationis, que ex frequenter deducit in predictibus in dubio non presumitur, quinimò concurrebant probationes, & administratio in contrarium, nedum quia dictum fideicommissum inter primū institutorum filios & descendentes simpliciter ac indebet ordinatum fuerat ab aliquo adepto masculinitatis, unde abhuc dubio veniunt tam masculi quam feminæ, sed etiam quia expedit in conditione posuit utramque lineam, tam masculinam, quam femininam, quorum utrumque passim receptum est esse clarum argumentum exclusivum contemplationis agnationis incompatibilis cum concurso feminarum, eaunque descendentiū.

Duplicem autem dabam intellectum dicta vocationi collateralium & transversalium, ut non excluderet prefatas feminas, earumque filios & descendentes; Primo scilicet quod cum testator hanc dispositionem ordinaverit post defectas demandata cum verbis ampliis & effratis, ne quicquid ab eis hereditate quoque modo prætendere posset; Et secundo quod dum testator defectis lineis filiorum masculorum, quos heredes scriperant, vocavit proximiores collaterales, & transversales, ita clare constare dicebatur non sentisse de istis feminis, quibus utpote testatoris filiabus collateralium terminus non convenit.

Hinc proinde disputatio refringebatur ad limitationem resulantem à diversa testatoris voluntate, quam scribentes pro dictis agnatis reis conventionis duplicitate deducabant;

5. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

6. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

7. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

8. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

9. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

10. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

11. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

12. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

13. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

14. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

15. In aliquis, excludente feminas propter masculos a patre na successionē, adhuc illa remaneant sive, atque do succedat loco legitime, qui minor esse non potest, quoties non agitur de dote cum subsequente effectu constituta in vita patris, sed de relata post mortem ex iis que habentur deducita in Urbinia, seu Janen, habetis de febris discr. 108. ac etiam pluries in sua materia ubi de dote, & sub altero de legitima.

INTER AMNEN. FIDEICOMMISSI

P R O

HELENA ET ANNA MARIA,

C U M

CAROLO ET VALENTINO DE LEONCINTIS.

Responsum pro veritate.

De eadem materia concursus feminarum, Et an feminam tam in parte conditionali quam dispositiva, atque tam in portione proprii parentis, quam in illa patruorum concurrant cum masculis, vel eos respectivè excludant; & de differentia inter partem conditionalē, circa portionem proprii parentis, & dispositivam circa portionem patru.

SUMMARIUM.

- 1 Fatti series.
- 2 Depuncto, an filii in conditione positi censeantur vocati remissive.
- 3 De Statuto Interamen.
- 4 Stante statuto sub nomine filiorum an veniant famine.
- 5 Distinguuntur inter partem conditionalem, & dispositivam.
- 6 Quod etiam in parte dispositiva veniant famine.
- 7 De contraria opinione, que magis placet, & an exclusio filiarum primi gradus attendatur.
- 8 Quidam in propositione attendi debet statutum.
- 9 De ratione ob quam statibus his statutis famine non veniant.
- 10 Quomodo, & in quo sensu haec statuta attendi debent.
- 11 An lucrum, vel damnum negotiacionis cedat heredi gravato, vel hereditati remissive.

DISC. XLVII.

Stephanus de Leoncinis in testamento, neglegit quatuor filios iam nuptiis, & dotatis, heredes instituit Jolephum, Franciscum, Valentium, & Carolum filios masculos, quorum aliquibus morientibus sine filiis, substituit superfluitates, vel defunctionis filii in stirps, & non in capita; obiit primus Joseph superfluitibus Helena, & Anna Maria, aliquo axe alieno gravatis ad favorem Caroli, & Valentini fratum, & aliorum, deinde obiit Franciscus absque prole, unde propterea super successionem istius orta est controvrsia inter dictos Carolum, & Valentium ex una, & prefatas Helenam, & Annam Mariam, ex quarum parte pro veritate confutari fuit de duobus ad hanc matrem perlinentibus: primò an ipsa tanquam filia in conditione posita essent vocata ad portionem dicti Josephi ex sum patris, vel potius tanquam ex defecta conditione bona remanserint libera ejusdem patris eri alieno obnoxia; & secundo circa successiōnē dicti Francisci, an in vindicta reciprocā substitutionis ipsa pretenderē possent aquilae concūrsum cum patris.

Super primo factis videbatur resolutio, quoniam licet hodie pro regula recepta sit opinio negativa; receptissima tamen et pro limitatione altera opinio affirmativa ex conjecturis, quae in testamento ascendentis minores desiderantur, quam in illis transversalibus, atque plures concurabant conjectura, illa preferenti fatus videntem, & quae forte unicā efficax repatrii solet, ubi tales filii vocantur ad portionem patris, qui fortius vocati censemuntur ad portionem proprii parentis, ut plures infra ad hanc materiam filiorum in conditione postorū, & præteritum in Fulginate, de Roncallis *dec. 73, cum seqq.*

Quare major inspectio caderet videbatur super dicto altero puncto concūrsum ad defactam portionem patrum cum aliis patris superfluitibus, stante præterito statuto feminarum exclusivo in hac Civitate militante, de quo per Rotam *decis. 329, p. 10, rec. & in aliis;* quo cau plurimum sententia est, nedum in parte dispositiva, sed etiam in conditionali masculinum conceperit femininum, ex plenē relata per Carenam *reol. 128, cum aliis,* de quibus infra.

Quamvis autem pro meo sensu probabilior videbatur distinctione, de qua apud Peregr. *ari. 25, n. 44, C. legg. & Fular. consil. 101, per totum, & de substitutionibus, qu. 31, num. 58, cum seqq.* apud quos ceteri relati etiam in proxime allegant, dis Rotar. decionibus, quod scilicet, aut agitur de parte conditionali, & regulariter, non refragante testatoris voluntate deducta præterita a contemplatione agnationis, quia sit certa, intrat regula ut masculinum conceperit femininum, atque sub nomine filiorum veniant etiam feminarum ex motivo sequatis, ne filia excludantur a successione proprii parentis ob transversales, aut vero agitur de parte dispositiva, & secus.

Attamen quia etiam in isto præciso cau equalis concūrsum ad alteram portionem, censemte dicta circumstantia contemplatione agnationis, Rotaplatias contraria ruit, præteritum ceteris nimis copioso de stylo relatis in Spoletanum bonorum *13, Aprilis 1646,* coram Corrado imprest. post Censal. in addit. ad Peregr. *dec. 34,* & in Eubignina fideicommissi coram Dunozetto inter suas *decis. 873, & 873, repet. etiam post Patell. dec. 9, & 10.* Idcirco cum verificetur in statu Ecclesiastico, atque causa probabiliter vel in prima, vel in secunda instantia tractanda essent in Curia, dixi pro ipsis feminis probabilius respondentum videri,

quodquid magis victoria speranda esset, quam timenda succumbentia.

Mihi vero, ut insinuavi, haec secunda opinio non malum arrideret ex duplicitate circumstantia, una scilicet quod testator proprias filias negligenter, solumque masculos vocasset, & secundum obiectum statutum, quod in loco viget, feminarum exclusivum; licet enim utriusque fundamento in specie respondeatur in allegatis decisib; præterit latitudo in dicta Spoletanorum coram Corrado *decis. 34, post Censal.* Ad primum scilicet, quod exclusio propriarum filiarum iustum habeat motivum, ob existentiam masculorum equalis gradus, ob quos ex communī præteritum Itale una feminæ doce provisa negligi solent, atque responso in alia casibus, sed ad alias effectus videtur congrua, ut plures advertitur discursu procedat. & in aliis, & ad secundum dictereatur, an statutum intraret, necne in casu intestate successio ultimiorientis, quasi quod eo tali cau non intraret, neque intraret in ito successio fideicommissaria, qua ad illius limites regulata censemunt, atque ita etiam responso in suis respectiis casibus, & effectibus efficit quaque bona; nisi luminos ex his infimis junctis, ac ponderiter etiam quodam communī usu deducatur, ex Italia moribus ponderationes Peregr. & aliorum in parte dispositiva contrarium tenentur, videbatur quod ob verisimilium testatoris voluntatem prima opinio efficit probabilior; cum enim, ut plures advertitur *sub tit. de successione & sub altero de testamentis,* antiqui Italie mores, ac leges inherenter contemplatione agnationis, vocando ad successiōnem solum agnatos, nelegit feminis, & cognatis, omnium vero sutorum equalis concūrsum provenient à jure novissimo Authenticonum condito in Græcia, dimittente agnationis, & cognitionis, ac fenus differentiam, eoque forte ex quadam legulegia simpliciter per primos nostros majores post legum inventum recepto; hinc sequitur quod quando in loco conditum est statutum exclusivum feminarum, & cognatorum, ita ille populus declaravit, ejus animus continuando juxtamores antiques, atque abhorrendi istud jus novissimum Græcorum, diversum tam ab antiquo *12, tabularium,* quam à medio Digitorum, ac a novo Codicis; & sic statutum attendendum non est in ratione authoritatis, & tanquam causa præcilia, & immiediatā exclusionis, unde examinare oportet, an capiat cau, necne, sed in ratione interpretativa, seu conjecturali ad effectum metiendo verisimilem testatoris voluntatem; idemque circa exclusionem propriarum filiarum, illam capiendo tanquam unam ex conjecturis, quae de per febiliis est, ac non operativa, sed bene comprobatoria, quae verisimili voluntatis resultuntur à statuto, & à communī usu, ut supra; nec non ab ipsam reciprocā substitutione inter primos, unde propter prior opinionis ad favorem feminarum ista cau pars dispositiva in concūrsum ad diversam portionem, potius cuidam legali rigor, quam probabiliter ratione innixa videtur.

Actum etiam fuit in hoc responso primo, an lucrum, vel respectiē dānum cum proveniens ex negotiacione per testatorum demandata, debet esse ipsius hereditatis gravata, vel potius hereditatis, de quo puncto habetur particulariter actum infra in Bononiens. separationis bonorum *dec. 191, & aliis.*

MONTIS ALTI SEU MACERATEN.
FIDEICOMMISSI

PRO

BARBARA, & BEATRICE DE ANTONINIS
CUMPATRIBUS S. MARIE GRATIARUM
MACERATE.

Causa disputatus coram Aud. Cam.
pendet in Rota.

De eadem materia concūrsum feminarum; an scilicet ista, quamvis expresse exclusa extantibus masculis, illis defectis succedant in fideicommissis etiam agnatiis, & ubi expressa contemplatio agnationis habita est in concūrsum ulterioris substituti extranei, vel saltem facient deficeret conditionem substitutionis, eisque purificationem impedian.

sem.

SUMMARIUM.

- 1 Fatti series.
- 2 Existentia personarum postularum in conditione impedit purificationem conditionis, licet ipsa non succedant.
- 3 Fallit ubi exclusio est pro regula, senex odio, & delicto.
- 4 Quando exclusio feminarum censemunt in concūrsum, non lastant pro regula.
- 5 Femina sunt de familia, & venient sub eius nomine.
- 6 Exclusio particularis in uno ordine non tollit comprehensionem personae excusa in alio ordine generali.
- 7 De dictione, omnino, seu totaliter.
- 8 Declarat, quando procedat repetitione masculine qualitatis.
- 9 De dictione, ut supra, importanter repetitionem, & declaratur quando procedat.
- 10 De diversa operatione, quam faciat dicta dictio.
- 11 De conclusione, quando attendi debet proximitas testatoris, ob transiit ad diversum genus.
- 12 In concūrsum inconvenientem, que magis attendi debent.

DISC. XLVIII.

M ARIUS ANTONIUS Maceratenus Iugnus J. C. præfater in Canonici, & Ecclesiastici, in quibus magis veritas fuit, ut docet eis opus variarium resolutionis, instituto herede Silla, germano fratre, nimirum cupidus, juxta constitutam hominum similitudinem, perpetua conservatio eis bonum in agnatione, plures substitutionum gradus ordinavit, primo cum descendentiis masculina, dicti Silla; & secundo cum descendentiis masculinis Jacobi, & Antonii eius confrontrorum, feminis in utroque ordine substitutionem exclusi, omnibusque defectis, rursum eius familia Antonina ex prædictis ut supra constituta totaliter deficerat, ultimo loco substitutus P. P. S. Dominicus Maceratus; defecta vero linea masculina Silla in Josepho eius filio, ex quo solum superest fuit Comitissima filia, & non incepta linea Jacobi mortui sine prole, bona devenerunt in Antoniū, ex quo fuerunt superfluitates Antonius masculinus, Beatrix, & Barbara feminis, atque sequuta morte dicti Antonii sine prole, unde ad breve tempus cessavit illa conservatio agnationis, quam testator juxta dictam frequentem stultitudinem credit perpetuam, usque ad diem Judicij duraturam, hinc rursum est controversia inter dictos PP. S. Dominici ultimo substitutis, ac prefatas Barbaram, & Beatrixem ieiopes, intellatas etiam heredes dicti ultimi defuncti, diversis tamen judices aduentus, quoniam PP. adierant Curiam A. C. que in contumaciam, quod in Curia dictum per contradictiones, obtinuerunt immisionem ad omnia bona, & præteritum ad quendam loca montium, in quibus nobatib; hujus pars confitit, dicta vero mulieres adiunctorum Gubernatore Montis, Altia a quo obtinuerunt immisionem ad quendam bona in Pro Prädatu existentia, atque occasione possessionis in una, vel altera bonorum specie determinata causa ad dictum Tribunal Aud. C. principalis disputatio fuit super concernentibus competentiam fori, ac ordinem judicij, ut patet ex deductis in hac cedula causa *sub iuri de jurisdictione, & foro compet. decis. 87,* incidente vero magis, & pro gutta juxta laudabilem Curia stylum actuū fuit de justitia, seu meritis negotiorum principals, de quibus agendum erit in Rota, ubi per applicationem causa pendet.

Quatenus igitur ad dicta merita pertinet punctus erat, an iste feminis, ut potest de agnatione, & familia, comprehensione essent, vel in parte dispositiva, ita ut etiam censemunt ante dictos ultimos extraneos substitutos, vel saltem venirent in parte conditionali sub nomine familie, in conditione posita; unum enim ex his duobus, præteritum vero hoc ultimum, quod est facilius, sufficiebat; atque hoc ultimum videbatur certum, quoniam juxta propositionem hodie in Curia, & ubique receptum, de qua in celebri fatigue vulgari Romi fideicommissi de Soricis *24 Maii 1643,* coram Carillo inter suas *dec. 266, res. iurata etiam inter conflitantes Manzis, consil. 80,* sapienti deinceps canonizata, & prisca *decis. 151, p. 3, recent. num. 1,* ex regula quod in conditionibus spectatur nullum factum, existentia personarum de genere positio in conditione sufficit ad impedientiam purificatio nem conditionis, sub qua anterior substitutio concepta est, etiam illis personarum essent excludantur a successione, quoties exclusio non efficit omnino generalis, atque ut nolli dicunt pro regula, ut advertitur in decisionibus editis in Bononiensi, de Cataneis, de qua supra *dec. 40, 5ive ubi est ex delicto, vel odio juxta calum,* de quo in Amerina *decis. 28, Marti 1661, codem, ut habetur aliis, seqq. attamen*

Neutrum autem in proposito applicari poterat, cum nulla delicti, vel odio ratio concurreret, neque dici potest ad effectum generalē, & pro regula, cum illa est finplex, potest referibilis in gratiam masculorum, eis extantibus, ut in terminis, & ad effectum etiam partis dispositivae, multo magis conditionalis, habetur in Bonon. coram inter suas *decis. 72, & 90,* & in eadē dec. 149, p. 7, & dec. 65, p. 8, rec. in quorum causa testator restrinxerat vocatio ad masculos cum illis verbis, intendendo semper de i maschii, & tamen deciditur id intelligi ipsi extantibus, & in concūrsum, quo censemte non prohibentur feminis venire sub generali vocabulo familia, seu casata, quoniam natura licet de illa etiam existit, ex plenē deduci ceteris relatibus in dec. 133, p. 9, rec. in dec. 40, post Censal. ad Peregr. & in precedentibus frequenter, cum particularis exclusio in uno ordine, seu gradu, quoties, ut supra insinuatum fuit, non tollat comprehensionem personae exclusae sub alio vocabulo generali, censemte causa, featuratione particularis exclusionis, ut supra allegatis authoritatibus, cum aliis de quibus dicta, potissimum vero ad effectum conditionalis magis, quam dispositiva.

Fortius autem, dum familia posita fuit in conditione cum verbis nimis amplis, præteritum cum dictione, totalmente, quae denotat omnimodam, ac totalem deficientiam, ex collectis per Barbosellum *406,* cum aliis, que circa dicti, seu verbum, affato, revolvendam in dictione *omnino,* seu *in totum,* pluribus relatis habentur in Imolen, successio *28, Marti 1661.* Bevilacqua, ita enim constat diebus de voluntate testatoris vocandi Ecclesiam, seu filios Religiosos in subdum postquam omnino defecerit suum cognomen de Antonini, quod ita naturaliter, ac de facto durare, & conservari dicuntur, durante illarum mulierum vita, quidquid efficit sequuta earum morte quoad ipsorum filios, & consequentes omnia, que ex Buratt. *decis. 272,* ubi Adden. *& 742,* & alios in contrarium deducebant super masculina qualitate plures expresa, & subintelligenda in omnibus aliis partibus, in quibus omnia est ob nimis clarę contemplationem agnationem, recte procedere diebus in concūrsum masculorum agnatorum, non autem ulterioris substitutum extranei vocari, postquam præsupponitur iam mortuum, ac extinctum nomen testatoris, abgue aliqua artificiali revivit, cum tam regulē legales, quam ipsa natura docere videantur hujusmodi substitutionum admittendum non esse, donec de facto tale nomen vivat, sive in uno seculo, sive in altero.

Major difficultas, quia in presenti cedebat, consistebat in repetitiva dictione, ut supra, ibi, *E mancando la detta misa famiglia totalmente come sopra,* ut in specie pro repetitiva masculina qualitatis dicta dictio ponderatur apud Buratt. *decis. 742, n. 7.* & Verum, cum feminis etiam reversionis, quamvis super ista cum una disputatione ut supra incidenter habita, non omnino certum, ac maturum judicium efformari poterit, credetem id non obflare, cum quodcumque repetitionis hodie percutere videatur dictum, cum concūrsum masculorum, quamvis diversi generis, ac diversi ordinis substitutionum, dummodo tantum eadem militet ratio, quia nempe agatur de faciendo transitum ab uno genere personarum ad alterum, sive ab una ad alteram lineam, sed semper inter agnatos, puta a descendentiis ad transversales, unde feminas descendentes, & de linea admitta prætentire, ratione regulariter eis competentem adversus masculos alterius lineas, de eadem tamen agnatione vera, vel ad summum illam, in qua testator voluerit eandem agnationem renovari per arrem, ad quem effectum, juxta præteritum mores Italie, desiderata videtur continuatio sexus masculini absque mixture femininarum, & sic ubi urged eadem ratio, secus autem ea censemte, tunc enim certum est fortius cessare repetitionem, pro cuius etiam exclusione in dictio est regula, ut pluries in precedentibus.

Eo magis quia neque prefata repetitiva dictio fata remaneat, sed recte facit suam operationem, tum circa repetitionem qualitatis legitima & naturalis, quam testator enix in omnibus desideravit ad excludingos illegitimos, ut per Beroum *consil. 115, n. 22, lib. 2, Gio. Vagnon, consil. 63, num. 73,* & Rota *decis. 144, n. 10, p. 7,* & *decis. 581, n. 13, p. 5, rec. 10* ponatur, ut advertitur in decisionibus editis in Bononiensi, de qua supra *dec. 40, 5ive ubi est ex delicto, vel odio juxta calum,* de quo in Amerina *decis. 28, Marti 1661, codem, ut habetur aliis, seqq. attamen*

men in secunda decisione revocatoria ponderatur motum satuitatis, quodque alias haec die linea operatione remaneret, quod in praeiunctu dicti non potest. Tum clariss ad denotandum illam familiam de qua testator etiam in parte conditionali sentit, constitutum scilicet solum ex personis supra expressis, quas in scriptis constitutre voluit, ne alias, dum in ipso non cedebat familia effectiva, sed tantum contentiva, stante dicti vocabulo generalitate in parte conditionali adiecta, alii hoc idem cognomine habentes in caregione ad hujusmodi successione aspirare possent juxta difficultatem examinatam infra in Romana primogenitura de Capistrachis *disc. 50.* Atque hic milite videbatur gratus sensus hujusmodi, repetitiva dictio, quae ita prudenter adiecta fuit per doctum testatorem hujusmodi difficultates recte allentem, ita ut repetitio adiecta esset ad denotandos scriptis familiae, non autem omnes ramos.

His ita stantibus, dicebant inanem remanere inscriptionem, super qua scribentes in contrarium nimirum insisterent, an scilicet dicta feminina efficit dispositio vocare, necne, quoniam cum ipsa efficit heredes ultimi masculi, nil refutabat, an venirent ex parte dispositiva, vel ex conditionali, dum idem resultabat effectus excludendi dictum ultiori substitutum; quoniam observabant, magis expedire infister super parte conditionali ad evitandam alteram difficultatem excitarat per dictos Religiosos representantes etiam iura dicta Comitissae femininae superfluit et reportaverant.

Dicebant enim quod in omnem eventum, posita vocatio femininarum, ista potius conveniret praefare Comitissae de linea pre dilecta, & habent maiorem proximitatem testatoris, non obstante quod hodie receptio pro regulâ, ut attendi debet, magis proximitas gravata, quam gravantis, flante eius limitatione, quando agitur de faciendo translatum de uno genere personarum, ex cumulatu apud Merlin *disc. 520.* alias *n. 519. p. 5. rec. n. 11. cum seqq.* & in aliis.

*Verum id non obstat, observabant, quoniam haec eadem difficultatem excitat, sed refutatur in magnificis *disc. 24.* Orthots *n. 18. cum seqq.* & merito, quoniam ut advertitur supra in hac materia regulandi proximitatem ex persona gravata, vel gravantis in Romana fideicommissarii de Victoria *disc. 23.* & in aliis, id procedit ad effectum excludendi eos, qui cum gravante non conneccentes, venirent ex sola proximate gravati in exclusionem eorum qui utriusque praeferunt verò testator artinetur, atque hic est verus sensus hujus limitationis, securus autem ubi omnes concurrentes sunt aequaliter de genere, seu fagine, vel astinentia testatoris, solaque differentia est in gradu, cum tunc ex pluribus inconvenientibus alias resultantibus ex hujusmodi ordine retrogradi, per gradum revolutione, potissimum in fideicommissarii successione, sibi apartant esse, judicium immisso, ut in illis inveniatur coram A. C. ubi succubuit per absolucionem rei convenis conciliari, devoluta verò per appellationem causa in Rota, coram Priolo, contrarium ad favorem Zepherni, actrices pro concessione immisionis resolutum fuit die 9. Junii 1644. Adversus quam resolutionem consilia nova audentia, cum occasione istam perent plura deducere effenteris de cessione, difficultatem inferentia actricis defensoribus, in quibus testatores reflexerunt ad tempus remotissimum, ut verisimiliter cogitarent casum hujusmodi transitus eventurum non esse, nisi post plura sequula, omnino receptum sit, ac probable, ut ex persona ultimi morientis successio regulari debet, quoniam aliqua aqua in contrarium obstat, quando causus contingat de recenti, unde videatur refutare ab absurdum excludendi predilectionem ob remotionem mindi dilectionis, quoniam in conseruando inconvenientium tenenda est via, per quam minora resultent, ac etiam quia speciem non est, quid causus dederit, sed quid verisimiliter testator cogitaverit.*

A M E R I N A F I D E I C O M M I S S I D E J A N F E L I C I B U S

P R O

ANTONIO ET AGABITO DE JANFELICIBUS
C U M

ZEPHERINA DE ZEPHERINIS.

Causa decisus per Rotam pro Zepherina, & postea concordatus.

De eadem materia concursus foeminarum cum masculis agnatis, quos testator in una parte, seu substitutionum ordine exclusit, an scilicet isti veniant sub genere masculino posito in conditione, in cuius dictum foeminae vocata sunt, vel potius exclusio in parte dispositiva, influat etiam in partem conditionalem, necne.

Et de doctrina Cumani in l. qm ita, an scilicet voca-

tio proximioris censetur per vulgarem, vel per fideicommissariam.

S U M M A R I U M .

- 1 *Facti series.*
- 2 *Refutatio causa.*
- 3 *Quod existentia personarum de genere posito in conditio-
ne impedit substitutionem, licet illa non succedant.*
- 4 *Declaratur secundum effe ubi exclusio est generalis, & pro
regula.*
- 5 *An vocato secundogenito cum exclusione primogeniti suc-
cedat unigenitus.*
- 6 *An intertis limitatio, de qua n. 4.*
- 7 *De exclusione particulari in uno casu, an operetur exclu-
sionem a genere in alio casu.*
- 8 *De invalida dispositio fuit calore in accendit.*
- 9 *Cessat exclusio odiosa ob reconciliacionem, & cessatam
casum odi.*
- 10 *De theoria, vel limitatio Cumani, an vocatio pro-
ximioris sit per vulgarem, vel fideicommissariam.*
- 11 *De theoria Soccini in I. solemnis remissive.*
- 12 *De once renovandi familiam in suorum feminis.*

D I S C . X L I X .

Petrus Matthaeus de Janfelicibus Clericus, plures habens ex diobus fratribus praedictis nepotes, Agabitum scilicet, Joannem Felicem, & Ulrixem filios Olympii, & Camillam filiam Vincentii, heredem instituit solum Agabitum, cui subfinitus est ipsi filios, & descendentes masculos ulque ad 200. annos, eisque deficientibus, vel non extantibus, subfiniti alios masculos proximiores superviventes de agnatione, & familia, exclusi tamen ab hac successione in omnibus, & per omnia dicto Ulrix, eisque filii, filiabus, & descendentes in infinitum; & in eveniunt in quem non defident masculi, vocavit filias feminas dicti Agabit, & in eam dictum futurum alias feminas proximiores de scendentes ex agnatione, & familiae de Janfelicibus, sua conditione assumendum dicta familia cognomine obitii Agabit primus heres abique prole, unde propterea successit Joannes Felix frater tanquam proximior masculus, illoquo etiam sine prole defuncto, scriptis heredibus Antonio, & Agabito dicti Ulrix ex filio nepotibus, contra istos Zepherni filia dicta Camille, pretendent dictam fideicommissarii successionei sibi apartant esse, judicium immisso, ut in illis inveniatur coram A. C. ubi succubuit per absolucionem rei convenis conciliari, devoluta verò per appellationem causa in Rota, coram Priolo, contrarium ad favorem Zepherni, actrices pro concessione immisionis resolutum fuit die 9. Junii 1644. Adversus quam resolutionem consilia nova audentia, cum occasione istam perent plura deducere effenteris de cessione, difficultatem inferentia actricis defensoribus, in quibus testatores reflexerunt ad tempus remotissimum, ut verisimiliter cogitarent casum hujusmodi transitus eventurum non esse, nisi post plura sequula, omnino receptum sit, ac probable, ut ex persona ultimi morientis successio regulari debet, quoniam aliqua aqua in contrarium obstat, quando causus contingat de recenti, unde videatur refutare ab absurdum excludendi predilectionem ob remotionem mindi dilectionis, quoniam in conseruando inconvenientium tenenda est via, per quam minora resultent, ac etiam quia speciem non est, quid causus dederit, sed quid verisimiliter testator cogitaverit.

Quatenus pertinet ad primum, scribens pro masculis reis convenis diebam, quod fieri ipsi tanquam filii dicti Ulrix exclusi effent a successione, & in parte dispositiva, adhuc tamen eorum existentia de facto sufficiat ad impedientem purificationem conditionis, sub qua vocata erant foeminae, cum in conditionalibus spectetur nudum factum, non curato, an persona de genere posito in conditione sint vocatae, ac succedant, necne, iuxta firmata *disc. 15. n. 1. par. 3. rec.* & in Romana fideicommissarii de Sorciis coram Carillo *inter suas dec. 266. impress.* etiam apud Manzium *confut. 80. seqq. recepta.* in cuius casu cum testator cum verbis amplis, ac effrenatis exclusitif Religiosos, vel Moniales, adhuc tamen dictum fuit illorum existentia sufficere ad impedientem purificationem conditionis, in qua universum genus de fagine testatoris positum erat, ut heret casus substitutionis ad favorem quorundam plorum locorum, ac habetur supra *disc. preced.* & in aliis.

Admittitur dicta conclusio in decisione Rotali pro re-
gula,

bonorum in ea, dictam vocacionem proximoris de domo, & familia habere trajectum successivum, ac esse per fideicommissariam potius, quam per vulgarem, eo magis me confidabam in hoc motivo, atque credebam ex iam cessata causa odi & exclusionis, istam non esse adeò rigorose ampliandam, seu interpretandam, sed quod verisimiliter isti tanquam masculi, ac de agnatione prius vocati conferentur, ac si etiam ad effectum dispositiva, multo magis ad illum conditionalis, ut de mutatione voluntatis ob subsequantem reconciliationem, ac cessatam odi, & indignationis easam habetur apud Altograd. *disc. 55. num. 26. cum seqq.* ubi concordantes.

Quoeverad alterum motivum, an scilicet vocatio proximoris effet per vulgarem, vel per fideicommissariam, quamvis ego scribens pro reis convenitis tauquam Advocatus insisterem in regula, ut cestansibus conjecturis censetur vulgarem magis, quam per fideicommissariam, atque negarem adesse conjecturas tales, qua limitationem regulare inducerent, ut de dicta regula, & limitatione habeatur particulariter actum infra in Ariminene fideicommissarii Bartolitius *disc. 92.* & in aliis; reflectendo tamen ad veritatem, probabilis viva est limitatio ob enixa contemplationem agnationis etiam per artem, cum prohibitione alienationis bonorum, ac explicita voluntate illorum, continuatibus per annos 200. etiam quod verbum *non extantibus*, importat extantum gravamen, iuxta theoriam Soccini in *les solems. n. 6. ff. de cond. & demonstr.* de qua particulariter infra in Placentia *disc. 89.* & in aliis, sed bene hac omnia influere credebam ad primum punctum pro vocazione, ac predilectione dictorum agnatorum, negligens dicta exclusione ex verisimili voluntate ob cestatam ejus causam, ut supra.

Ita respondit illa simpliciter tradita nihil non satisficerat, quoniam etiam in causa dicta *decisionis 266. Carilli*, ex clauso Religiosorum in parte dispositiva erat simplex, ac indeterminata, atque cum verbis ampliis, & tamen contrarium dictum fuit, eo quia in proposito a parte dispositiva non interfuerit ad conditionalem; & quatenus pertinet ad praefatas authoritates, circa decisionem, in dicta *successione Amolen*, (in qua non scriptis) nullum copitum potest fundamentum, quoniam in eo calum magis probabilis videtur prima relatio ad favorem masculi, ut earundem decisionis contextus ostendit, magisq; comprobatur illius causa extus, quoniam repropostrata causa super dubio, an standum esset in primo, vel in secundo loco dictis, nulla capta fuit relatio, sed dictum quod interponitur, quod arguit magis difficultatem, atque solerit esse vigilare revolutionem, unde mulier, que secundum decisionem obtinuerat, contenta fuit concordia, per quam obtinuit vix quartam, vel quintam partem ejus, quod erat in lice; quatenus vero pertinet ad alias decisiones in Bononiis, de Cataneis, ultra quod non omnime dictum substantiam habere videtur, ex deducitu in eadem causa *disc. 40.* ibi dicti potest exclusionem foeminarum esse pro regulâ, & per illarum omnino datam annihilationem stanibus illis verbis factis generalibus, *femine per niente*, quod praefatis concurrendo non videbatur, dum dicta exclusio restricta videbatur ad casum dispositivae vocatiois masculorum, in qua dictum illa verba *exclusio nam ab hac successione*, &c. quasi quod ad illum casum concursus cum aliis eisque agnatis talis exclusio restricta sit, & quoniam ut in dicta decisionis hujus causa advertitur, ob amplitudinem illorum verborum *in omnibus. & per omnia*, exclusio percutere videatur quemcumque casum, ac successione in generis, nihilominus negari non posse diebam id esse ambiguum, atque verba remaneant aqua, ut propter diei non possit exclusionem esse pro regulâ, & per viam generalis annihilationis.

Magis me torquebat consideratio, quod dicta exclusio effet in odium ob aliquas dicti Ulrix levitates juveniles cum patro avaro fene, quo causa verius est exclusionem particularem in suo casu influere generaliter, ut universam dispositionem, ac non intrare conclusionem, ut exclusio particularis in una parte, seu substitutionum ordinis non influat ad exclusionem à comprehensione sub genere in alia parte vocata, cum ita probent generalis aversio testatoris, alij per sonis, ita ex odio exclusi.

Ad evitandam hanc difficultatem deducebam ea, quae ex Ruggiero *conf. 17. n. 115. cum seqq. Menoch. conf. 544.* & aliis habentur apud Altograd. *conf. 15. n. 1. cum seqq. lib. 1.* super invaliditatem hujusmodi dispositionum calore iracundie intarum, agnocebam verò durum esse hoc motivum substitutione, quando causa odi, ac indignationis in testatore perfeverat utique ad obtutum, cum nimis difficile sit itam conclusioem ad proximam reducere, ut de particulariter acutum habetur in sua materia *sub tit. de testamentis*, credemus tamen, etiam in fenu veritatis, motivum esse probabile stante subequata reconciliatione, ut in facto justificatur, quodque revera dicta exclusio fuisse ex causa levius, unde verisimiliter est refutatio, potissimum quod nascituros filios, & descendentes culpe incapaces, atque quo magis in sequenti puncto super doctrinam Cumani Rota creditur ob enixa contemplationem agnationis, & conservationem

S U M M A R I U M .

- 1 *Facti series.*
- 2 *Distinguntur causis, seu effectus, ad quos disputari solet de identitate familiæ.*
- 3 *Referuntur D. Dr. tractantes questionem, an vocata familiæ, veniat solum effectiva, & vel etiam contentiva.*
- 4 *Regula est, ut censetur vocata effectiva.*
- 5 *In hac factu, specie vocata fuit etiam contentiva, & de ratione.*
- 6 *De altera questione, qui veniant sub contentiva, quod sit confessus per scribentes.*
- 7 *De subdivisitione cujusdam familiæ contentiva inter proximam, & remotam.*
- 8 *Quando eadem familiæ sit distincta, ita ut representeret tota familiæ diversa, unde dispositio non omnibus conveniat.*
- 9 *Recessus plures familiæ, que descendunt ab eodem scripto possit a distincta.*
- 10 *Qualis familiæ censetur vocata, silla est in aliquo dis-
tincta.*

96

Card. De Luca, Lib. X.

- 11 Non venit sub dispositione ad favorem familie, illa aggregata post mortem disponentis, seu alias illigitata, & quan do Iesus.
 12 Presumptio identitatis iuror, ex identitate cognominis, & insignium.
 13 Diversitas patrum non solit identitatis presumptio nem.
 14 Presumptio identitas, ubi etiam sufficeret ad effectus honorificos, non tamen sufficit ad effectus succedentia fideicommissi.
 15 Derivatione, ob quae similitudo cognominis, & insignium non sufficiat in hac fideicommissaria successione.
 16 An, & quando ultimus habet facultatem nominandi spernere posse illos de genere nominato per testatorum, & nominare alium.
 17 In materia jurispatronatus gentilium, seu familiaris, que identitas sufficit.
 18 A matre a fideicommissari licitum est agi responde ad illam jurispatronatus, & contra.
 19 De concubitu personarum de familia ad subsidia generaliter relata illa est de familia.
 20 De identitate familiarium, & concubus plurim inter se contentibus de familia in iuribus mere honorificis.
 21 Et de eadem ad effectum nobilitatis, & an denunt nobiles, & ignobles in eadem familia, & plus, & minus nobiles ad certos effectus remissive.

DISC. L.

Recta per astum inter vivos in aliquibus bonis per Capitulum & Martinum de nobili Romana familia Capitula antiquam originem trahente a Civitate Bononia, primogenitura ad favorem linee masculinae ipsorum tam legitime, quam naturalis tantum, cum facultate ultimo deficiente nominandi unum de eadem familia, cum eodem ordine successurum, si superfuerit, fin minus de familia extranea sanguine conjuncta, cum onere afflendi cognomini, & insignia, vocando in causa nominationis non facta proximiores de eadem familia Capitula; cum ex linea masculina unius discolorum fundatorum, in eis ex tota ista familia in Urbe duantum essent superficies, quorum unus est Clericus in sacris, alter vero licet secularis, in tali tamen estate, & proposito constitutus, quod verisimiliter creditur in statu calibi defensuris Oppido autem Barcinone Sabaudiae adit quedam nobili familia nuncupata de Bononia, que tamen ex antiquis traditionibus, quam ex insigniū identitate, aliisque administricali, & iustificationibus pro certo creditur eadem Capitula Bononiensis, a qua Civitate denominatione definita precipit, juxta continua exempla, de quibus infra hinc propinco pro veritate consilium est, an sub nomine proximiorum de familia venire rit in causa non facta nominationis; vel quatenus non venirent, an ab ultime moriente nominari posset unus de hac familia, in prejudicium aliarum familiarum sanguine conjunctarum; & quoniam requirent plerique alia in Urbe, ac extra obtinuerat consilia mīhi communicaata, cum in eorum aliquibus cum magna allegationum congerie improbo labore in confuso confarcinarentur ferre omnes tractantes hanc materiam identitatis familiarum, non distinguendo diversos casus, vel effectus, ad quos DD. loquuntur; idcirco idem requires, in aliis facultatibus versatus, ac scientibus, ita fatendo quis mentem esse involutum, petiti, quoniam fieri posset, materiam elucidari, unde propterea, prae Curiā generalem, ac meum particularem stylium, ac genium, evagari oportuit extra proprios, ac preciosos terminos successioni in fideicommissis, majoratibus, & primogeniture.

R espondendo igitur, quatuor constituebam diversos casus, seu effectus, ad quos de hisjusmodi questione agi solet; primo scilicet ad effectum hujus praecise questionis successioni in fideicommissis, majoratibus, vel primogeniture, in quibus agatur de jure successoris universalis, vel particularis, secundò in iurepatronatus, & praefendant; tertio in illis distributionibus, & subtiliis, que omnibus de familia, vel familiis pro puerum subfidiis singulis annis, vel temporibus ex aliquo monte, vel massa præstari solet juxta causum, de quibus supra in Januen, & in Neapolitana distributione dico, 3. & 22. & quarto demum quoad nobilitatem, ac preminentes, aliaque jura honorifica.

Quatenus pertinet ad primum, de quo frequentius agi contingit circa successiones in fideicommissis ordinatis pro illis de familia, pro iustis decoro, & conservacione, duas carent quæstiones principales, quarum prima, & principia est, in polita inter omnes contendentes identitate, seu descendencia ab eodem stipite, dispositio convenienti omnibus de ex-

dem familia tam effectiva, quam contentiva, vel solum illis de effectiva tantum, sub qua, juxta vulgares terminos veniunt folium descendentes a testatore, vel ab eo quem ipse talis familia caput, seu stipitem constituit; & altera, posito quod dispositio etiam familie contentiva conveniat, quinam sub illa veniant, & cum quo ordine; de prima questione in proposito agunt scribentes penè omnes cum confute maximo labore collecti per Castil. l. 5. contr. c. 92. §. 16. per rot. praeterit. n. 9. ubi a ceteris allegant Petreg. art. 22. num. 2. cum seqq. Fufar. q. 33. l. 9. 27. cum seqq. & conf. 169. n. 44. cum seqq. & ex modernis plenè tractat Altogr. conf. 46. & plenius conf. 95. lib. 2.

Dictaque quæstio frequenter disputatur conuenient in Rota, praesertim exteris antiquioribus decillionibus relatibus apud Merlin. decr. 669. n. 24. cum seqq. repetit. decr. 15. p. 7. rec. & in Bonapartie de Pancalid. 16. Feb. 1640. coram Panzirolo, & 10. Junii 1642. coram Cerro, & in aliis pluribus, ut habetur etiam dico, seqq.

In hoc autem, quicquid nostrū variet juxta magis comminem, quoties testator relinquit propriam prælēm, ita ut in eis sit verificabilis iste terminus familie effectiva, vel quod verificetur in eo, quem idem testator familiæ stipitem constituite videatur, receptum ei pro regula in dubio, & non concurrente contraria expressa, vel conjecturali voluntate, vocata censeatur folium effectiva, non autem contentiva; multo vero magis ubi eidem regulæ, seu legali presumptioni aliquod assitit admissum, illud praesertim resultans ex pronomine, vel alio verbo personalitatibus, seu reffrichtio nem denotante, ut de verbis eorum, seu ipsorum, cum similibus adhuc in effectu remissoe.

DISC. L.

E recta per astum inter vivos in aliquibus bonis per Capitulum & Martinum de nobili Romana familia Capitula antiquam originem trahente a Civitate Bononia, primogenitura ad favorem linee masculinae ipsorum tam legitime, quam naturalis tantum, cum facultate ultimo deficiente nominandi unum de eadem familia, cum eodem ordine successurum, si superfuerit, fin minus de familia extranea sanguine conjuncta, cum onere afflendi cognomini, & insignia, vocando in causa nominationis non facta proximiores de eadem familia Capitula; cum ex linea masculina unius discolorum fundatorum, in eis ex tota ista familia in Urbe duantum essent superficies, quorum unus est Clericus in sacris, alter vero licet secularis, in tali tamen estate, & proposito constitutus, quod verisimiliter creditur in statu calibi defensuris Oppido autem Barcinone Sabaudiae adit quedam nobili familia nuncupata de Bononia, que tamen ex antiquis traditionibus, quam ex insigniū identitate, aliisque administricali, & iustificationibus pro certo creditur eadem Capitula Bononiensis, a qua Civitate denominatione definita precipit, juxta continua exempla, de quibus infra hinc propinco pro veritate consilium est, an sub nomine proximiorum de familia venire rit in causa non facta nominationis; vel quatenus non venirent, an ab ultime moriente nominari posset unus de hac familia, in prejudicium aliarum familiarum sanguine conjunctarum; & quoniam requirent plerique alia in Urbe, ac extra obtinuerat consilia mīhi communicaata, cum in eorum aliquibus cum magna allegationum congerie improbo labore in confuso confarcinarentur ferre omnes tractantes hanc materiam identitatis familiarum, non distinguendo diversos casus, vel effectus, ad quos DD. loquuntur; idcirco idem requires, in aliis facultatibus versatus, ac scientibus, ita fatendo quis mentem esse involutum, petiti, quoniam fieri posset, materiam elucidari, unde propterea, prae Curiā generalem, ac meum particularem stylium, ac genium, evagari oportuit extra proprios, ac preciosos terminos successioni in fideicommissis, majoratibus, & primogeniture.

Igitur agitur quæstio pro veritate inqvidam in pluribus causis subdividenda venit, quorum primus est, ubi non dubitent de identitate, minime intre illa a paratio, de qua in causa sequenti, ita vera sita, & eadem familia ab eodem stipite originem trahens reuendit eamdem nuncupationem, sed locum concurret differentia gradus, seu conjunctionis, juxta casum, de quo supra in Romana primogenitura de Bubalo dico, 25. vel similiter, quia nempe testator proprius non habens sibolem, vel disponens in causa quoam defectam supponit, habeat fratres, vel alios agnatos proximos, & sanguine attingentes, ac etiam habeat agnatos validem remotos, quasi extraneos effectus, in scilicet vocatio simpliciter facta de illis de familia, indefiniti omnibus convenienti ab illa aliqua discretione, ut potest vel generali vocabulo familiaris contentiva pariformiter venientibus, ut antiquiores crediderunt, cum haec generali distinctione familie effectiva, & contentiva procedentes, vel potius intret subdivisio familiae contentiva in proximam constitutam à proprio patre, vel faltem aro, & remotam, confitam ad ulterioribus ascendentibus, ut ceteris relativi deducitur apud Altogr. d. conf. 46. & 95. l. 3. & habetur etiam apud Andreolum contr. 338. n. 5. & seqq. & n. 11. & per rot. ut non veniat in verba familia contentiva, sed folium illa proxima, & quæ dici potest magis propria testatoris, quasi quod contentiva proxima, in illis praesertim, in quibus ob defectum propriae sibolem effectiva non est verificabilis, loco effectiva cetera, ejusque iure censenda; fatis enim probabile, ac verisimili disponentis voluntati adaptatum videtur, ut tantum ista proxima veniat tanquam species effectiva discre-

te ab alia contentiva magis remota, & generali, ut advenit in d. Romana primogenitura de Bubalo, dico, 25. & in aliis.

Alter casus est, ubi pariter non dubitatur (inspecta antiqua origine) de familia identitate, omniumque descendencia ab eodem stipite, ita ut verè una, ac eadem generica familia reputetur, illa vero tractu temporis formalem divisionem paula sit, vel mediante omnimoda mutatione cognominis, vel retento codem cognominem cum aliqua diversitate adiecti, vel insignium, ut ex gr. familia Fontana Placentina, que sicut etiam registrata decr. 697. p. 1. & 314. p. 4. rec. quoniam cum ista fit quæstio magis facti, & voluntatis, quam juris, non videtur, quod voluntas testatoris vocantis suam familiam trahi possit ad illam, quam ille non agnoscet, vel si agnoscet non tractabat tanquam suam, II stante dicta diversitate patris, vel respectivæ cognominis, aut insignium, ut de familia adoptata post mortem testatoris, ut non veniat sub ejus dispositione, cum ejus voluntas trahi non possit ad eos quos ignoravit, advenit apud Barrant. decr. 737. n. 2. & non negatur in Romana protectionum sub tit. de præmin. dico. 13. quoniam ibi non agatur de illo magis stricto casu successionis in fideicommissis, vel primogenituris, sed de simplici iure honorifico, id est contrarium probabilitus firmetur, ex particularibus facti circumstantiis.

Tertius est casus fortior, ubi cessantibus dictis differentiis in cognominis, ac stemmate, vel adjunctis, familia in omnibus identificant, & tunc aut sunt ejusdem patris, vel faltem provincie, & magna urget praesumptio omnimoda identitatis, quoties tamen nisi expulsus fuerit, nempe aequinoles, ex deductis apud Pereg. d. conf. 47. l. 2. n. 19. quæ videtur melior authoritas assitit illis, qui se prætendunt de familia, cum alius expulsus fab. de Anna dico. 88. & Ciarlini d. contr. 23. ubi n. 14. habetur, quod diversitas patris, vel provincie non tollit familie identitatem, ut etiam habetur apud Fufar. q. 338. num. 25. & in Melevitanæ, seu Valentini habitus sub tit. de præmin. dico. 32.

V erum quicquid fit quod ad nobilitatem, ac jura præminentia, & honorifica, in eam quoad illa burfalla, quæ honorificorum jure magis, quam ordine successorio regula videntur, de quibus infra in tertio casu principali, ut supra distincto, attamen quoad istam præcolum effectum successionis in fideicommissis, vel primogenituris, quidquid ingeniosus more consulentes ad causa opportunitatem probare concetur Pereg. d. conf. 47. l. 2. probabilita videntur fundamenta Menoch. d. conf. 1171. scribentes in eodem casu individuo, cum nullatenus probabilitus sit testatorem voluisse gravare proprios descendentes, vel alios de proprio sanguine, ad favorem eorum quos vel non cognoscet, vel si cognoscet, non tractabat tanquam suos; unde propriea omnino necessaria videtur concludens probatio identitatis, mediante descendencia ab eodem stipite, cum dicta tractu & respectivæ notitia testatoris, ita ut dicti valeat ejus animadum in huiusmodi personas directum quoque fuisse, ut plenè ceteris relatis habetur apud Andreol. d. contr. 338. num. 6. curia seq. & admittitur apud Altogr. d. conf. 45. l. 2. apud quos ferè omnes, potissimum vero frequenter prædicto docente similitudinem cognominis familiarium nullo modo inter se connectentium, & à qua similitudine accidentaliter quod derivare solet similitudo insignium, quoniam ut frequenter videt, ac expertus sum, illi qui de obscurâ familia in nomine identificant cum aliqua nobili ejusdem, vel alterius loci, adhibere curant eadem insignia, quibus alios ipsi carbant, vel alia habebant, omnibus, ac mutuantur quandoque vidi actriter litigantes super prohibitions assumendi cognominis, & insigniis, ac etiam quia faxp. Judge, vel etiam Matherontani servil ad fidem conversi, ex concepcione eorum dominiorum, sive partinorum in sacro fonte levantium inforū cognominem, ac stemmati afflunt, id est que ex hac fida identitate prætendere comprehendunt in huiusmodi fideicommissariis dispositionibus manifeste fabula specimen habent videtur, quoties non concurrent dicta requisita, illud præferit in cognitionis, & tractatus ejus, de cuius voluntate agitur, qua posita, remanent solum quæstiones super egressu, vel non egressu decimi gradus, & parentez, quod pendet à qualitate dispositionis, an in longum, seu remotissimum tempus protracta sit, necne, ac altera necessitatis probandi descendenter, & parentelam per gradus distinctiones, quod juxta ea, que frequenter decisa habemus in materia jurispatronatus, penderet à distinctione, an agatur de concubus proximitatis, necne, ut primo causa dicta probatio necessaria sit, secus autem in secundo.

Unde concludendo, cum Erectores hujus primogenituris, a pluribus seculis effecti Romanis, nullam habent notitiam

tiam hujus familie de Bononia existentis in Sabaudia, eoque non tractarent tanquam coniunctos, & de familia propria, respondi propter vanum esse pretendere itorum comprehensionem sub hujusmodi dispositione, potissimum quia ipsius dispositionis contextus probabat dictos eredores loquuntur esse de familia Capitulica Romana, descendentes ab aliis tunc viventibus, quorum aliquos ipsi nominarunt, id est in hac parte refutato videbatur plana.

Aliqua difficultas cadere videbatur, an stante quod haec familia omnino extingueda supponeretur, unde fieberat locus nominationis, posset nominari unus de his familia in prejudicium aliarum familiarum sanguine conjunctarum, quas Eredores nominari debere dixerunt; in hoc autem, non omnino tamen matrum iudicium reformando, sed illud reservando, dicti probabilitus videtur dictam nominationem fieri posse, cum necessitas nominandi refutata esset intra illos de familia, quos Eredores in causa non nominantur etiam vocarunt, unde propterea non poterat gravatus egredi ordinem necessarium a testatore prescriptum, juxta deducta in Firmiana primogenitura disc. 33. Respective vero aliorum, id importare videbatur natus confitum, dum non facta nominatione, disponentes non prouident, unde bona remanent libera ad quoquecumque heredes transitoria, & consequenter laudabilem rem credebam verisimili etiam plurimi Eredores voluntati adaptatam, ita familiam renovare in ea familia, qua videbatur eadem, ponderando raro recens exemplum Marii Frangipani ultimi de adeo celebri familia Frangipani Romana, quod licet alios habent attinentes per cognationem, at tamen vocavit unum de familia Frangipani Croatia omnino extranea, ob traditiones antiquas, & credulitatem, quod illa familia ab ista Romana descendet.

Ista sufficiebat in causa, & ad effectum, de quibus confitutus eram; ut autem satisfacremus requirenti, atque ut supra, elucidaremus, equivoco refutantibus auctoritatibus, que in idem per alios confundentes confirmebantur, agendo de tribus aliis casibus, fecebimus, ut supra distinctis; quantum pertinet ad secundum veri, ac formaliter iuris patronatus cum iure praesentandi, ut liquet ex dictis nobis, quas in materia habemus, de quibus in propria fide sub tit. de Jurepatr. prefertur in Pistoriensi Jurispatronatus de Rebus, alias de Roffis, licet sufficiat sola identitas familiæ ab eo, quoniam in materia fideicommissaria, ex deducitis per Antonin. l. 1. variar. c. 82. Grat. dec. 685. Lotter. lib. 2. q. 1. Vivian. de Jurepatr. l. 4. cap. o. n. 35. & seqq. late Clarin. conv. 107. nam o. cum seqq. cum aliis in dicta propria materia, adhuc tamen requiri probatio identitatis per descendantem ab eodem stipite, vel faltem per descendantem ab existentibus in qua possessione praefabantur, cadente solito necessitate faciendo probatatem per gradus distinctos, ubi agitur de concurso inter plures contendentes de proximoritate, ut in eadem sua materia, unde propterea Rota in Mediolanensi jurispatronatus coram Pirovano, in qua tot prodiuerant decisiones registrate apud Vivianum d. tract. dec. 71. cum plurib. seqq. non iudicavit sufficientem probacionem identitatis familiæ ex sola identitate cognominis, & insignium, non probata descendencia ab eodem stipite, vel faltem non probata tractatu, quod scilicet fundator illi tractaret tanquam aritentes, & de propria familia, ubi praeferim accedit diversitas patriæ.

Concurrit enim isto causa formale interesse, ac prejudicium tertii, vel scilicet Ecclesiæ contendentes de libertate ob familiæ extinctionem, vel heredum ultimi de familia, ad quos juxta magis receptam opinionem, non urgente, contraria voluntate, iurispatronatus familiaris transitum facit, id est iste causus ferre in omnibus tractari solet, ac primus fideicommissaria successio, atque scribentes a fideicommissario arguit ad iurispatronatus, vel e contra, ex deducitis per Lotter. d. q. 1. l. 2. n. 37. & seqq. Rot. apud Duran. dec. 115. & 152. & seqfimè, quoniam in isto mitius, seu largius procedatur.

Circum tertium casum juris non omnino honorificus, sed etiam busalis, ac utilitarius, non tamen importans formationem ordinem successorum, ut sunt subidia per montes, seu cumulos familiarium praefari solita juxta causis, de quibus supra disc. 3. & 22. & pariter cum sit quicquid voluntatis funderatoris non trahenda ad ignotos, & non tractatos tanquam siros, videtur dicendum idem, quod supra in primo cau de materia fideicommissaria, vel in secundo de iurepatronatus dictum est, ob prejudicium tertii, ac etiam ob celstantem voluntatem disponentis, nisi facti qualitas istam verisimilitudinem

sed clarae, non obstante familiarum separatione juxta casum, de quo infra in Romana legati de Caratis disc. 52. ubi de subficio praefando Cardinalibus, ac Prælatis de familia Carafa, atque principaliter agitur de pundo, an numerus plurimi refolvatur in singularites, ita ut legatum, vel fideicommissum sit dividuum, vel individuum.

Demum quoad quartum, & ultimum casum, seu effectum iuriis meritis honorifici, qualis est ille, qui disputationis habetur per Rot. in Romana iuriis honorifici 12. Junii 1651. coram Dunoz. inter suas 894. ubi de facultate renovandi seculum, ac memoriam Riccardi Cardinalis Annibaldi in Basilica Lateranensis; quamvis ibi neutra familiarum contendentiam fortè bene, & concludentes justificaret descenditiam ab eodem stipite, de quo erat Cardinalis; atcam ita stante identitate cognominis, & insignium, ac temporis antiquitate, quodque ageretur de iure meritis honorifico, nemini prejudiciali, admittitur utraque familia, quamvis diversa haberent adjecta de Moraria, & de Zancata, quo provenire potuerunt à dominio hujusmodi Castrorum, seu residentia in his locis; secus autem quoad alios predictos effectus; & de eodem iure meritis honorifico agitur apud Anton. d. ref. 82. l. 1. ubi de administratione cuiusdam Hospitalis cum filiis.

Ad effectum vero nobilitatis, de quo frequentius queri solet, putabam distinguendum esse, quod, aut agitur de nobilitate in genere tam ordinaria, quam generosa, & tunc concurrente identitate cognominis, & insignium, si utraque familia in propria patria, vel in eadem est in genere nostris, intrat de facilis presumptio identitatis, ex deducitis per Menoch. 4. pr. sumpt. 88. Fabre de Ann. conf. 88. cum aliis, de quibus in dicta Meleventia, seu Valentia habitus sub rit. de prem. disc. 32. ubi consideratur ille notabilis effectus evitandi in familia, quae alia se nobilem ostendat, objectum refluntur ab obsecrante loci, ut ibi; aut verò ad certum effectum particularem gaudient aliquid praeminentius juxta nobilitatum species distinctas in Venetia praeminentiam tunc d. rit. de prem. disc. 35. & tunc probanda est descenditiam in genere ab eodem stipite; potius vero ubi concurrat diversitas patriæ cum longo non iuriusmodi praeminentiarum particularium, cum tunc, probata etiam descenditiam ab eodem stipite, non de facilis admittantur illi de diversa patria; ut restringit illa facilitate, cum qua processum esse habeamus in aliis quibus antiquis decisionibus Sacri Consilii Neapolitanii apud Franchium, & alios, docet moderna praxis in aliis nobilibus familiis sparsis per Regnum, documentibus de descenditiam ab eodem stipite, à quo descendit illæ que gaudent in Sedilibus Neapolitanæ Civitatis, quoniam prodire solet decisiones declarantes, eis quidem de eadem familia, sed non gaudente preminentibus sedulis, ita per longum non iurius amillis; ad quod conferunt ea, quae habentur in d. Pistoriensi Jurispatronatus de Rebus, seu de Roffis. sub tit. de Jurepatr. ubi de eadem familia descenditiam antiquis ab eodem stipite, divisa ratione loci, quoduna remanit in Civitate continuando in pristina nobilitate, altera vero per moram in loco parvo, & obscuro forte constituta in flatu non adeo nobili, & qualificata.

S U M M A R I U M .

- 1 De familia contentiva proxima, & remota.
- 2 De familia Capitulica.

A N N O T A T I O N E S .

- 1 De argumentis, ex quibus clarissim intrat dicta regula.
- 2 Vocabulum familiæ sui naturæ continet tam efficiem, quam contentivam.
- 3 Potius ubi verbum familiæ copulatum est cum verbis agnationis.
- 4 Vel ubi ad dictio in perpetuum, ut tuncratio comprehendat agnationis extendant fideicommissum ultra personas expressas.
- 5 Ubi probabilitate alienationis est personalis, tunc ratio illa adiecta, quantumvis ampla, non ampliat fideicommissum ultra personas vocatas.
- 6 Dec. conf. 86. l. 3. de Marin. d. ref. 122. in fine.
- 7 Datur distinctione in eadem materia.
- 8 De aliis casibus super puncto vaccinationis, & familiæ contentive.
- 9 Ubi adiectur nomen proprium, seu adiectum familiæ, dicunt vocata etiam contentiva.
- 10 Quod sit quod facti potius, quam juris, & quomodo decidenda.

A D E U M D E M D I S C . L .

D E contentis in hoc discursu, & sequenti circa identitatem familie, agitur etiam disc. 31. de Jurepatr. ubi quod possunt simul stare, ut familia sit eadem provenientia ab eodem stipite, & tamen, quod longè diversum fortiantur statum, seu fortunam ejus Colonelli, quorum unus sit nobilis dives, & conspicuus, alter vero ignobilis, & pauper.

Quo verò ad id, quod obiter in facti enarratione dicitur de familia Capitulica, de qua in discursu agitur, quod ab annis 400. circiter a Civitate Bononia ad Urbem accepterit; ubi etiam id subsisteret, adhuc non est obsecratur,

sed

fan ex parte collateralium, & de familia contentiva, an fideicommissum habetur ulteriorum progressum ad eorum favorem, vel potius cum familia effectiva terminaret.

Attento fidicommiso dispositivo expresso ordinato in casu mortis, quando non adest dicta ratio adjecta prohibitiōnē alienationis pro perpetua bonorum conservatione in familia, & agnatione, planum esse dixi, juxta magis communem opinionem in foro receptam, quidquid in Scholis, & Academias in ratione disputativa juxta aliam opinionem dic posset, regulariter non concurrentibus diversa voluntatis iudicis, & conjecturis, etiam si tale fideicommissum in familia ordinatum esset, intelligi de sola effectiva ipsius testatoris, quando in eo est verificabilis, quia tempore foblementum maclerum relinquit, vel primi heredis gravata, quem familia stipitem confituit, non auctum extendit ad contentivam, juxta doctrinam Bart. in 1. pet. 9. fratre, n. 1. fidei legat. 2. conf. 51. n. 5. & seqq. l. 2. & ceteri collecti per Fusar. qu. 351. n. 14. cum seqq. u. que ad 29. de Marin. ref. 122. l. 1. ubi etiam dicit magis communem & receptam, atque hanc pro regulare sibi firmavit Rota, præsternit apud Merlin. dec. 199. alias dec. 15. part. 7. recent. dec. 362. n. 6. & seqq. part. 5. admittitur in Bonon. fideicommissi de Pancaldi. 16. Februarie 1620. Panzirolo, & 10. Junii 1622. Cerro, quoniam ibi pro familia contentiva decidatur, & late ceteris relatis in Rom. fideicommissi de Coronis 28. Januarii 1647. & 26. Junii 1651. coram Cerro dec. 181. part. 11. recent. ubi firmando regulam pro restrictione ad familiam effectivam heredis gravata, declarant dicta decisiones Bonon. de Pancaldi, & in aliis de Italiae idiomatico, quoniam hodie in foro & præsternit in Curia talis est regula.

Fortius autem id procedere dicebam in hac facti specie, tum quia in parte dispositiva non legebat explicitè vocabulum generale familiæ, sed solidum virtualiter & implicitè stante vocatione filiorum, & descenditiam masculorum, & sic in causa fortiori; tum etiam quia in dicta ratione ex qua ampliatio defumebatur, aderat pronomen sua, quod importat refractionem ad solam effectivam, ex late collectis per Fusar. d. 33. n. 27. Rota d. dec. 362. n. 8. p. 5. rec. Et clarissima quia in eadem alienationis prohibitione concedendo, facultatem permittandi, tam filiis quam aliis vocatis, adiectit conditionem, dummodo fiat in contentione utilitatem & comodum permutantur, & illorum familiæ, unde clare definita videbatur voluntas, quod quando testator de familia loquitur est, intellexit vel de propria, vel de illa filiorum; ac etiam quia in parte proemiali, ex qua receptum habemus voluntatem, seu causam finalem disponendi defum, expressè declaravit ejus intentionem esse conservandi bona in suis filiis at descendentes & familiae masculorum, atque ad hanc effectum decrevit ea bona a fratribus fideicommisso supponere, unde propterea intrare videbatur regula tex. in l. illæ aille, ff. de leg. 3. quod in claris & expeditis non inventari presumptiones & argumenta.

Tota igitur dubitandi ratio consistebat in d. ratione assignata prohibitiōnē alienationis cum verbis nimis amplis ac effrenatis super continua & perpetua conservatione bonorum in familia & agnatione, quasi quod ita resulteret nova dispositio precedentis ampliativa, & consequenter vocata contentiva universa familiæ ram effectiva, quam contentiva, cum tale vocabulum de sui naturæ aptum sit utramque complecti, ut contra Ruin. ubi supra, & alios probant Mantide tacit. 8. tit. 12. n. 12. Peregrin. de fideicommissi art. 22. n. 26. & conf. 249. l. 3. de Marin. d. ref. 122. in fine.

Rota dec. 199. part. 1. rec. & in allegatis Bonon. fideicommissi de Pancali coram Panzirolo & Cerro, & non negatur in d. Rom. fideicommissi de Coronis & in aliis ibidem referentibus; fortius vero concurrens utroque vocabulo insimil cumulo familiæ, & agnationis, ut in specie advertitur per Dec. d. conf. 86. n. 28. & seqq. Peregrin. d. conf. 149. n. 22. & per alios relativos a Ful. d. 351. n. 40. Concurrentibus etiam veris perpetuitatem denotantibus, quæ nimis in proprio ponderare solet, fideicommissum in Perusina fideicommissi de Bigazzini coram Litera impresa post Giovagn. conf. 75. n. 1. cum seqq. lib. coram Litera impresa post Giovagn. conf. 75. n. 14.

Andreas de Solidatis, scriptis heredibus ejus filiis cum fideicommisso perpetuo, & descenditio ad favorem descenditiam masculorum, amplissimam adiectit alienationis prohibitiōnem, adiecta ratione, ut ejus bona permaneat, & perpetuo in familiæ, & agnationis conservari, & permane debent, quia dispositione sic stante, cum familia effectiva descenditium testatoris, vel extincta esset, vel ejus extinctione imminetret, pro veritate consultus fu. G 2 affu.